

ZAKON O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ)

s komentarjem

Splošni del
(1. do 76. člen)

LEXPERA®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2026

Avtorji komentarjev členov

dr. Denis Baghrizabehi

21, 42c, 44a, 46–48

dr. Andrej Ekart

5–7, 16, 16a, 22, 29–29b, 31, 33, 35, 40c, 42, 45, 49–51, 71–76

uvodni komentar k sedmemu poglavju

dr. Aleš Galič

64–70

dr. Tjaša Ivanc

1, 1a, 8, 10

Tjaša Potparić Janežič

2, 11, 12, 14, 43, 44

Tatjana Kamenšek Krajnc

4, 36, 37, 40, 52

dr. Tomaž Keresteš

15, 24, 26–28

dr. Kristina Lipovec

3, 9, 23, 41, 41a

dr. Damjan Orož

25, 38–39, 53–63

dr. Vesna Rijavec

13, 17–20a, 42b, a42b

dr. Kristjan Zahrastrnik

30, 32, 34

dr. Denis Baghrizabehi, dr. Andrej Ekart

44b

dr. Denis Baghrizabehi, dr. Vesna Rijavec

42a

Predgovor

Pred vami je komentar splošnega dela Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ), ki smo ga soustvarili tako teoretiki kot praktiki. Uredniki smo v preteklosti aktivno sodelovali pri pripravi zakonodaje, številni avtorji iz naše ekipe pa so se z vprašanji izvršilnega prava ukvarjali s teoretičnega vidika ali pri reševanju zadev v praksi. Zato komentar ponuja ustrezne teoretične podlage, nadgrajene s praktičnimi izkušnjami.

Naše delo je prvi znanstveni komentar tega zakona. Kljub temu praktični vidiki niso zapostavljeni ali celo prezrti. V besedilu so nazorno predstavljeni, tako da praktiki hitro lahko najdejo odgovore na vprašanja, ki se jim postavljajo pri vsakodnevnom delu. Naš komentar pa cilja še precej dlje. Pogloblja se v temeljne institute izvršilnega prava, sledi dogmatičnim izhodiščem in razvoju posameznega instituta skozi čas ter podaja njegovo vrednotenje. Ambicija avtorjev je bila tudi nakazati smer, kamor bi se v prihodnje moralo usmeriti naše izvršilno pravo, pri čemer smo opozarjali na pomanjkljivosti veljavne ureditve in podajali predloge o zakonodajnih rešitvah *de lege ferenda*. Kritično smo ovrednotili tako stališča sodne prakse kot pravne teorije.

Korenine in začetek zgodovinskega loka, ki vodi do ZIZ, je mogoče prepoznati v Izvršilnem redu (Exekutionsordnung, EO) Franca Kleina iz leta 1896. Nadaljnji razvoj je potekal prek Izvršilnega postopnika Kraljevine Jugoslavije iz leta 1930, v katerem so povzete bistvene značilnosti EO, kakor je zapisal France Goršič v Tumaču Zakona o izvršenju i obezbjeđenju¹ leta 1930. Prvi slovenski komentar izvršilnega prava smo Slovenci dobili leta 1944, izdal ga je Rudolf Sajovic.² Do sprejetja Zakona o izvršilnem postopku iz leta 1978 je bil Sajovičev komentar temeljno delo na področju izvršilnega prava pri nas.

Po drugi svetovni vojni je zakonodajalec v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji (FLRJ) in pozneje Socialistični federativni republiki Jugoslaviji (SFRJ) prevzel predvojno zakonodajo. Šele v poznih sedemdesetih letih je bil sprejet enotni zvezni Zakon o izvršilnem postopku (ZIP 1978), ki je ohranil glavne značilnosti izvršilnega prava,

¹ France Goršič, Tumač Zakona o izvršenju i obezbjeđenju (izvršnog postupka), Tipografija, Zagreb 1930.

² Rudolf Sajovic, Izvršilni postopnik: tolmač k zakonu o izvršbi in zavarovanju, Društvo Pravnika, Ljubljana 1944.

kot je pojasnjeno tudi v delu Đorđevića in Studina.³ Teoretiki in praktiki še danes radi posegamo po žlahtnih delih iz tistega časa – po legendarnem sistemu Trive, Belajca in Dike Sudsko izvršno pravo⁴ iz leta 1980 oziroma 1984 ter Starovićevem komentarju⁵ iz leta 1987.

Osamosvojitve Slovenije še ni takoj prinesla spremembe predpisov na področju izvršilnega prava. Slovenski ZIZ je začel veljati šele leta 1998. Dolga leta smo zato posegali po učbeniku Civilno izvršilno pravo⁶ Dragice Wedam Lukić iz leta 1992. Civilno izvršilno pravo⁷ Vesne Rijavec iz leta 2003 pa je še vedno edino sistemsko delo s področja izvršilnega prava pri nas.

Vse to so temelji slovenskega izvršilnega prava, v našem komentarju pa jih nadgrajujemo s sodobnimi spoznanji pravne teorije in sodne prakse. Vsa navedena dela in sodna praksa, ki se je v preteklosti razvila na podlagi obravnave številnih raznolikih primerov, so bogastvo pravnega izročila, ki ga vedno znova odkrivamo.

Klasični misleci v zgodovini se niso neposredno ukvarjali z izvršilnim postopkom (kot ga poznamo danes z zakoni in sodišči), ukvarjali pa so s koncepti, ki so njegova osnova: dolžnost plačila dolga, lastninska pravica, pravičnost in legitimna uporaba državne prisile.

V modernem času se poudarja tudi socialna funkcija lastnine. Dolžnikova lastnina služi posamezniku (njegovemu preživetju), obenem pa tudi celotni družbi, saj pomeni garancijo za pravni promet. Ko nastopi izvršba, država poskuša uravnotežiti socialno funkcijo (ohraniti dolžniku osnovna sredstva za preživetje, zato za izvršbo veljajo omejitve) in funkcijo pravičnosti (uresničiti upnikovo pravico, ki prav tako varuje njegovo lastnino; prisilna prodaja premoženja).

V sodobni misli torej ne gre samo za to, ali je izvršba legitimna (kar je že klasičen konsenz), temveč tudi za to, kako naj bo urejena, da bo pravična, učinkovita in bo upoštevala tudi socialno razsežnost.

Z izvršilnim naslovom – temeljem vsake pravne države – se izključuje samovolja posameznika, saj država zagotovi, da se sodna odločitev uresniči s silo zakona, ne le z močjo prepričevanja. Izpolnitev terjatve iz izvršilnega naslova – domačega ali tujega – se doseže s prisilnimi sredstvi, a vedno v okviru zakona, pri čemer mora biti zagotovljen uravnotežen procesni položaj upnika kot dolžnika. Učinkovita izvršba je tudi v korelaciji z uspešnostjo gospodarstva in preventivno vpliva na finančno disciplino.

³ Aleksandar Đorđević, Josip Studin, Zakon o izvršnom postupku sa stručnim objašnjenjima, Službeni list SFRJ, Beograd 1985.

⁴ Siniša Triva, Velimir Belajec, Mihajlo Dika, Sudsko izvršno pravo: opći dio, 1. izdaja, Informator, Zagreb 1980, in 2. izdaja, Informator, Zagreb 1984.

⁵ Borivoj Starović, Komentar Zakona o izvršnom postupku, Naučna knjiga, Beograd 1987.

⁶ Dragica Wedam Lukić, Civilno izvršilno pravo, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 1992.

⁷ Vesna Rijavec, Civilno izvršilno pravo, GV Založba, Ljubljana 2003.

Obetamo si, da bo naš komentar utrdil prepričanje, da imamo sodoben sistem sodne izvršbe. Upamo, da bo praktikom v pomoč pri vsakdanjem delu, teoretikom pa trdna opora pri razvijanju nadaljnjih spoznanj na področju izvršilnega prava. V njem so zbrana naša teoretična preučevanja in praktične izkušnje, katerih namen je olajšati razumevanje in uporabo prenovljenih in novih določb v praksi.

Triva, Belajec in Dika so leta 1980 v predgovoru k svojemu znamenitemu sistemu Sudsko izvršno pravo zapisali, da sodna praksa in teorija zanemarjata izvršilno pravo; danes ta ugotovitev ne velja več. K zanimanju teorije za izvršilno pravo sta, prvič, prispevali ponovna uvedba notariata na Slovenskem in možnost, da je neposredno izvršljiv notarski zapis izvršilni naslov, s čimer so po eni strani povezane številne priložnosti za hitrejšo in cenejšo prisilno izterjavo terjatev (saj vsaka pravda stane in traja, neposredno izvršljiv notarski zapis pa omogoča vložitev predloga za izvršbo brez predhodnega pravnega kognicijskega postopka, v katerem sodišče ugotovi obstoj zahtevka in naloži izpolnitev), po drugi strani pa notarski zapis v izvršbi poraja mnogo vprašanj (vezanost izvršilnega sodišča na notarski zapis, ugotavljanje (delne) ničnosti pravnega posla iz notarskega zapisa v izvršbi, primernost notarskega zapisa za izvršbo, zlasti v povezavi z regresnimi zahtevki bank iz naslova plačanih bančnih garancij, ipd.). Drugič, teorija se je začela bolj zanimati za izvršilno pravo, ker so uredbe Evropske unije na področju civilnega procesnega prava od pristopa Slovenije k Evropski uniji leta 2004 na slovenskem ozemlju neposredno učinkovale. Šlo je zlasti za uredbe, ki so urejale mednarodno pristojnost ter priznanje in izvršitev tujih sodnih odločb, sodnih poravnav in javnih listin (Bruseljska uredba I, Bruseljska uredba IIa, Uredba o evropskem izvršilnem naslovu, Uredba o evropskem plačilnem nalogu, Uredba o evropskem sporu majhne vrednosti, Preživninska uredba ipd.).

Z uvedbo posebnih sodniških izvršilnih šol v organizaciji Centra za izobraževanje v pravosodju se je obravnavanje tematike izvršilnega prava razširilo na širši krog strokovnjakov, zlasti sodnikov, ki so svoja razmišljanja in praktične izkušnje delili kot predavatelji na izvršilnih šolah. Te so postale najbolj obiskani in najbolj interaktivni izobraževalni dogodek Centra za izobraževanje v pravosodju, kar kaže, da so pri praktiki dobro sprejete, saj tam dobijo odgovore na praktična vprašanja iz prakse in izmenjajo izkušnje.

Na koncu gre posebna zahvala GV Založbi za spodbudo k pisanju dela. Za ponujeno priložnost, dobro sodelovanje in potrpežljivost pri izdaji komentarja se iskreno zahvaljujemo direktorici založbe in dogodkov Alenki Zalar, urednici Mateji Pogačar za skrben pregled in oblikovanje besedila, cenjeni profesorici Jerci Kramberger Škerl pa za recenzijo. Upamo, da bo knjiga bralcem koristila in jo bodo dobro sprejeli.

Uredniki

Maribor in Ljubljana, februarja 2026

Kazalo

Predgovor	7
Predpisi s kraticami in okrajšave	17

Zakon o izvršbi in zavarovanju (ZIZ) s komentarjem

Splošni del

Prvi del

TEMELJNE DOLOČBE	27
Vsebina zakona (1. člen)	27
Izvajanje uredb Evropske unije (1.a člen)	52
Začetek postopka (2. člen)	66
Obseg izvršbe in zavarovanja (3. člen)	75
Dolžnost posredovanja podatkov (4. člen)	81
Stvarna pristojnost sodišča (5. člen)	88
Sestava sodišča (6. člen)	93
Izvršitelji (7. člen)	99
Odločbe (8. člen)	106
Pravna sredstva in krajevna pristojnost višjega sodišča pri izvršbi na podlagi verodostojne listine (9. člen)	121
Revizija in obnova postopka (10. člen)	128
Hitrost in vrstni red postopanja (11. člen)	148
Vrstni red poplačila več upnikov (12. člen)	154
Izvršitev tujih odločb, tujih poravnav in tujih javnih listin (13. člen) ..	159
Izvršba na premoženje tuje države (14. člen)	198
Uporaba določb zakona o pravnem postopku (15. člen)	203
Pomen posameznih izrazov (16. člen)	210
Identifikacijski podatki o dolžniku in upniku (16.a člen)	234

Drugi del	
IZVRŠBA	239
Prvi razdelek	
SKUPNE DOLOČBE	239
Prvo poglavje	
Uvodne določbe	239
Izvršilni naslov (17. člen)	239
Odločba in poravnava (18. člen)	307
Izvršljivost odločbe (19. člen)	320
Izvršljivost poravnave (20. člen)	328
Izvršljivost notarskega zapisa (20.a člen)	334
Primernost izvršilnega naslova za izvršbo (21. člen)	367
Plačilo zamudnih obresti (22. člen)	386
Verodostojna listina (23. člen)	393
Prehod terjatve ali obveznosti (24. člen)	408
Izvršba proti družbeniku (25. člen)	420
Pogojna in vzajemna obveznost (26. člen)	424
Alternativna obveznost po dolžnikovi izbiri (27. člen)	430
Fakultativna pravica dolžnika (28. člen)	432
Vloge (29. člen)	435
Narok (29.a člen)	451
Plačilo sodne takse (29.b člen)	454
Sredstva izvršbe (30. člen)	459
Seznam dolžnikovega premoženja (31. člen)	467
Predmet izvršbe (32. člen)	487
Denarna kazen (33. člen)	499
Več sredstev in predmetov izvršbe (34. člen)	507
Pristojnost (35. člen)	516
Vrnitev v prejšnje stanje (36. člen)	527
Smrt stranke (37. člen)	531
Izvršilni stroški (38. člen)	536
Varščina za plačilo dela in stroškov izvršitelja (38.a člen)	551
Hramba in izplačilo varščine (38.b člen)	564
Obračun plačila za delo in stroškov izvršitelja (38.c člen)	566
Varščina (39. člen)	578

Drugo poglavje

Predlog za izvršbo	587
Vsebina predloga za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova (40. člen)	587
Pristojnost za izvršbo na podlagi verodostojne listine (40.c člen)	595
Predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine (41. člen)	608
Predlog za izvršbo na podlagi priložene menice (41.a člen)	617
Potrdilo o izvršljivosti (42. člen)	622
Potrdilo o izvršljivosti na podlagi Uredbe 2201/2003/ES, Uredbe 805/2004/ES, Uredbe 1896/2006/ES, Uredbe 861/2007/ES, Uredbe 4/2009/ES, Uredbe 1215/2012/EU, Uredbe 606/2013/EU, Uredbe 2016/1103/EU in Uredbe 2016/1104/EU ter na podlagi Uredbe 207/2009/ES, Uredbe 6/2002/ES, Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in Pogodbe o delovanju Evropske unije (42.a člen)	629
Priznanje in izvršitev tuje odločbe, tuje poravnave ali tuje javne listine (42.b člen)	646
Priznanje in izvršitev po Uredbi 1215/2012/EU in Uredbi 606/2013/EU (a42.b člen)	649
Popravek in razveljavitev potrdila o izvršljivosti (42.c člen)	653
Umik in omejitev predloga (43. člen)	657
Sklep o izvršbi (44. člen)	662
Določitev izvršitelja (44.a člen)	671
Določitev pooblaščenega udeleženca trga vrednostnih papirjev (44.b člen)	679
Vročitev sklepa o izvršbi (45. člen)	683

Tretje poglavje

Opravljanje izvršbe	694
Izvršba na podlagi nepravnomočnega sklepa (46. člen)	694
Meje izvršbe (47. člen)	699
Čas izvršbe (48. člen)	701
Ravnanje izvršitelja (49. člen)	705
Izvršba v prostoru pravne osebe (50. člen)	725
Pomoč policije (51. člen)	726
Nepravilnosti pri opravljanju izvršbe (52. člen)	727

Četrto poglavje

Ugovor dolžnika zoper sklep o izvršbi	734
Ugovor kot edino dolžnikovo pravno sredstvo (53. člen)	734
Pristojnost (54. člen)	747
Razlogi za ugovor (55. člen)	748
Ugovor po izteku roka (56. člen)	775
Ugovor zoper pravno nasledstvo (56.a člen)	783
Odgovor na ugovor (57. člen)	789
Sklep o ugovoru (58. člen)	790
Pravda ali drug postopek za nedopustnost izvršbe (59. člen)	796
Obravnavanje nedopustnosti (60. člen)	808
Ugovor zoper sklep na podlagi verodostojne listine (61. člen)	811
Postopek pri ugovoru zoper sklep o izvršbi na podlagi verodostojne listine (62. člen)	820
Obnova postopka (63. člen)	825

Peto poglavje

Ugovor tretjega	828
Pogoji in rok za ugovor (64. člen)	828
Sklep o ugovoru (65. člen)	862
Kdaj se ne more zahtevati, da se izvršba izreče za nedopustno (66. člen)	872

Šesto poglavje

Nasprotna izvršba	875
Razlogi za nasprotno izvršbo (67. člen)	875
Postopek s predlogom za nasprotno izvršbo (68. člen)	891
Sklep o nasprotni izvršbi (69. člen)	895
Če nasprotna izvršba ni mogoča (70. člen)	896

Sedmo poglavje

Odlog in ustavitev izvršbe	898
1. Odlog izvršbe	898
Na predlog dolžnika in po uradni dolžnosti (71. člen)	924
Na predlog upnika (72. člen)	967
Na predlog tretjega (73. člen)	972
Čas, za katerega se izvršba odlaga (74. člen)	981
Nadaljevanje odložene izvršbe (75. člen)	985
2. Ustavitev izvršbe	992
(76. člen)	992

Peti del	
PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA	1012
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-A)	1013
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-C)	1017
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-E)	1018
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-F)	1022
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-H)	1023
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-I)	1024
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-J)	1025
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-K)	1027
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-L)	1028
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ-M)	1032
Literatura	1033
Stvarno kazalo	1057